

**MINISTER
TRANSPORTU, BUDOWNICTWA
I GOSPODARKI MORSKIEJ**

Warszawa, dnia 10 maja 2013 r.

Nr TD-6p-053- 4/13

**Pani
Irena Lipowicz**

Rzecznik Praw Obywatelskich

Odpowiadając na pismo z dnia 21 marca 2013 r. nr RPO-715580-V/12/GM oraz pismo z dnia 11 kwietnia 2013 r. nr RPO-72350/V/13/EG w sprawie skarg obywateli dotyczących uzyskiwania uprawnień do kierowania pojazdami przedstawiam następujące wyjaśnienia.

W dniu 19 stycznia 2013 r. weszły w życie przepisy ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami. Ustawa wdrożyła do prawa polskiego między innymi postanowienia dyrektywy 2006/126/WE w sprawie praw jazdy. Jedną ze zmian wprowadzonych ww. ustawą, wynikającą bezpośrednio z postanowień przedmiotowej dyrektywy, jest zmiana dotycząca wieku minimalnego wymaganego do uzyskania prawa jazdy kategorii A, C, C+E D i D+E. Przepisy przedmiotowej dyrektywy nałożyły na kraje członkowskie Unii Europejskiej obowiązek wdrożenia do prawa krajowego i stosowania przedmiotowych przepisów od dnia 19 stycznia 2013 r. Zgodnie z uchwalonym w dniu 5 stycznia 2011 r. tekstem ww. ustawy termin jej wejścia w życie został określony na rok od dnia ogłoszenia czyli na 14 lutego 2012 r. W odniesieniu do przepisów dotyczących wieku osób uzyskujących poszczególne uprawnienia do kierowania pojazdami termin ten został określony na 19 stycznia 2013 r. Oznacza to, że był przewidziany prawie roczny okres przejściowy dla wszystkich, którzy chcieli uzyskać prawo jazdy przedmiotowych kategorii. Przesunięcie wejścia w życie przepisów ustawy o kierujących pojazdami ustawą z dnia 13 stycznia 2012 r. spowodowało, że większość przepisów ustawy o kierujących pojazdami weszło w życie w dniu 19 stycznia 2013 r. Ze względu na konieczność stosowania przepisów prawa UE od tej daty wprowadzenie dalszych okresów przejściowych nie było możliwe. Niewłaściwe wdrożenie prawa UE w tym ustalenie np. niższego niż w tych przepisach wieku dla uzyskania prawa jazdy kategorii A, C, D po 18 stycznia 2013 r. spowodowałoby, że obywatele Polscy spotkaliby się z odmową uznania ich uprawnień do kierowania pojazdami poza granicami Polski.

Unijne rozwiązania, w szczególności dotyczące pośredniego dostępu do możliwości kierowania najszybszymi i najcięższymi motocyklami (prawo jazdy kategorii A), zmierzają do poprawy bezpieczeństwa kierowców w ruchu drogowym. Kompleksowość działań opartych na wieloletnich badaniach i doświadczeniach, a także równoczesne wprowadzanie wypracowanych rozwiązań we wszystkich krajach UE w założeniu pozwoli na ograniczanie ofiar śmiertelnych wypadków drogowych. Dlatego też, w ocenie resortu transportu, zachowanie jednolitości wdrażania prawa we wszystkich państwach członkowskich UE ma zasadnicze znaczenie z punktu widzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Wprowadzone ustawą o kierujących pojazdami oraz rozporządzeniem Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej w sprawie egzaminowania osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami, szkolenia, egzaminowania

i uzyskiwania uprawnień przez egzaminatorów oraz wzorów dokumentów stosowanych w tych sprawach nowe zasady przeprowadzania egzaminów na prawo jazdy, jak już informowałem, dotyczą jedynie jego formy i sposobu przeprowadzania. Wiedza wymagana na egzaminie, a tym samym wiedza która powinna być przekazana kandydatom na kierowców podczas szkolenia nie zmieniły się dlatego w ocenie resortu prawidłowo przeprowadzone szkolenie także przed 19 stycznia 2013 r. powinno dawać podstawę i możliwość zdania egzaminu państwowego według nowych zasad. Dodatkowo należy wskazać, że ww. rozporządzenie zostało opublikowane w dniu 5 września 2012 r. co daje okres ponad 5 miesięcy *vacatio – legis*, w czasie którego można było zapoznać się z nowymi zasadami przeprowadzania egzaminów na prawo jazdy.

Należy wskazać, że na mocy przepisów ustawy o kierujących pojazdami zachowano prawa nabyte osób posiadających prawo jazdy kategorii A wydane przed dniem wejścia w życie ustawy. Opisany przypadek osoby której odmówiono ponownego wydania posiadanego już przed dniem wejścia w życie ustawy prawa jazdy kategorii A, ze względu na niespełnianie nowych wymagań dotyczących wieku nie znajduje uzasadnienia w przepisach prawa.

Odnosząc się do krytycznych uwag związanych z przygotowaniem się niektórych podmiotów do wejścia w życie przepisów ustawy o kierujących pojazdami, a w szczególności do nieprzygotowania wojewódzkich ośrodków ruchu drogowego do przeprowadzania części teoretycznej egzaminów na prawo jazdy na nowych zasadach uprzejmie informuję, że zgodnie z przepisami art. 56 ust. 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami wojewódzkie ośrodki ruchu drogowego są odpowiedzialne za przygotowanie i przeprowadzenie egzaminów państwowych na prawo jazdy. Przepisy wykonawcze do przedmiotowej ustawy nałożyły na te ośrodki obowiązek posiadania systemu teleinformatycznego, którego podstawowym zadaniem jest umożliwienie przeprowadzania egzaminów państwowych na prawo jazdy w tym w szczególności nowej formy części teoretycznej tego egzaminu. W tym celu zgodnie z definicją określoną w rozporządzeniu w sprawie egzaminowania, przedmiotowy system w który te ośrodki miały być wyposażone, powinien być zintegrowany z systemem teleinformatycznym stosowanym przez organy wydające prawo jazdy do obsługi procesu wydawania uprawnień do kierowania pojazdami. Wojewódzkie ośrodki ruchu drogowego przeprowadziły procedurę wyboru dostawcy systemu teleinformatycznego, dla potrzeb której określono stawiane przed nim wymagania. Jednym z podstawowych wymagań była integracja oferowanego systemu z systemem teleinformatycznym organów wydających prawa jazdy pozwalająca na obsługę profilu kandydata na kierowcę. Minister Transportu, Budownictwa i gospodarki Morskiej, za pośrednictwem Marszałków Województw otrzymał informacje, że systemy zostały wdrożone w wymaganym przepisami terminie.

Problem braku możliwości obsługi przez niektóre WORD kandydatów na kierowców leży w konflikcie pomiędzy dostawcami oprogramowania dla WORD, a dostawcą systemu teleinformatycznego dla organów wydających prawa jazdy. Po analizie zaistniałej sytuacji w dniu 15 lutego 2013 r. w związku z informacjami jakie uzyskałem w ramach korespondencji i spotkań złożyłem do Prokuratury Rejonowej Warszawa Praga Północ zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstw przez funkcjonariuszy publicznych polegających na niedopełnieniu obowiązków działającego na szkodę interesu publicznego lub prywatnego oraz poświadczeniu nieprawdy w wystawionym dokumencie co do okoliczności mających znaczenie prawne, przez przedstawicieli konsorcjum ITS – Sygnity w ramach oferty złożonej w postępowaniu na dostawę systemu teleinformatycznego dla WORD.

Ponadto uprzejmie informuję, że w pismach z dnia 30 stycznia 2013 r. oraz z dnia 15 lutego 2013 r. zwróciłem się do Marszałków Województw aby w ramach nadzoru sprawdzili dlaczego pomimo wdrożenia systemu teleinformatycznego WORD nie osiągnęły jeszcze wymaganej przepisami gotowości, a także aby podjęli natychmiastowe działania

zmierzające do ustalenia czy podczas postępowania w sprawie wyboru dostawcy systemu teleinformatycznego dla WORD nie zaistniały nieprawidłowości w wyniku których WORD nie wypełniają swojego podstawowego zadania polegającego na egzaminowaniu kandydatów na kierowców.

Jednocześnie pragnę wskazać, że w odpowiedzi na sytuację kryzysową przygotowałem następujące rozporządzenia:

- 1) *zmieniające rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 13 lipca 2012 r. w sprawie egzaminowania osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami, szkolenia, egzaminowania i uzyskiwania uprawnień przez egzaminatorów oraz wzorów dokumentów stosowanych w tych sprawach oraz,*
- 2) *zmieniające rozporządzenie Ministra, Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 31 lipca 2012 r. w sprawie wydawania dokumentów stwierdzających uprawnienia do kierowania pojazdami*

Przedmiotowe przepisy pozwalają w przypadku braku możliwości pobrania przez WORD danych zawartych w profilu kandydata na kierowcę na zastosowanie „awaryjnej” procedury obsługi osób które zgłaszają się na egzamin z wygenerowanym profilem kandydata na kierowcę.

Odpowiadając na pytanie dotyczące ustalania opłat za przeprowadzenie egzaminu na prawo jazdy uprzejmie informuję, że w dniu 19 stycznia 2013 r. weszły w życie przepisy ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami regulującej na nowo zasady uzyskiwania uprawnień do kierowania pojazdami. W tym samym dniu weszło w życie rozporządzenie Ministra Transportu Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 16 stycznia 2013 r. w sprawie wysokości opłat za przeprowadzenie egzaminu państwowego oraz stawek wynagrodzenia związanych z uzyskiwaniem uprawnień przez egzaminatorów, które ustaliło nowe wyższe stawki za przeprowadzenie egzaminów państwowych na prawo jazdy. Rozporządzenie to zostało opublikowane w dniu 17 stycznia 2013 r. w Dzienniku Ustaw pod pozycją 78. Dotychczasowe rozporządzenie przestało obowiązywać z dniem 18 stycznia 2013 r.

Ze względu na fakt, iż wojewódzkie ośrodki ruchu drogowego są samorządowymi osobami prawnymi, a ich organem nadzoru jest właściwy Marszałek Województwa, to w ocenie resortu decyzje w sprawie pobierania dopłat od osób, które zostały zapisane na egzamin państwowy do dnia 18 stycznia 2013 r., a egzamin ten będą miały przeprowadzony po tej dacie, powinien podjąć dyrektor wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego w porozumieniu z organem nadzoru mając na uwadze przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Biorąc pod uwagę powyższe w ocenie Ministerstwa Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej nowe przepisy nie naruszają praw nabytych przyszłych i obecnych kierowców, a przyjęte rozwiązania prawne dotyczące poszczególnych uprawnień do kierowania pojazdami wynikają ze zobowiązań Polski jako kraju członkowskiego UE oraz implementacji przepisów w tym zakresie.

DIREKTOR
Departamentu Transportu Drogowego
Andrzej Bogdanowicz

Z upoważnienia
MINISTRA TRANSPORTU,
BUDOWNICTWA I GOSPODARKI MORSKIEJ
Tadeusz Jarmuziewicz
Sekretarz Stanu